

Lietas arhīva Nr. [REDACTED]

ECLI:LV:RAT:[REDACTED]

LĒMUMS

Rīgā 2023. gada 21. aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Signe Grīnberga,
tiesnese Ligita Kuzmane,
tiesnesis Zigmunds Dundurs,
 piedaloties prokuroriem Ingai Savčenko,
 procesa virzītājai, galvenajai inspektorei Olgai Kļimovai,
 ar mantu saistītās personas pārstāvim
 zvērinātam advokātam [REDACTED]

**slēgtā tiesas sēdē izskatīja procesu par
noziedzīgi iegūtu mantu saistībā ar
[REDACTED] pārstāvja zvērināta
advokāta [REDACTED] un [REDACTED]
pilnvarotā pārstāvja [REDACTED]
([REDACTED]) sūdzībām par
Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 4.jūlija
lēmumu.**

Aprakstošā daļa

[1] 2019. gada 9. aprīlī, pamatojoties uz Latvijas Republikas Prokuratūras Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienesta (tagadējais nosaukums Finanšu izlūkošanas dienests) 2019. gada 26. marta ziņojumu, tika uzsākts kriminālprocess Nr. [REDACTED] pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas par to, ka iespējams, uzņēmuma [REDACTED] (reģistrācijas Nr. [REDACTED], Apvienotā Karaliste) konts Nr. [REDACTED] likvidējamās akciju sabiedrības [REDACTED] tika izmantots, lai legalizētu noziedzīgi iegūtos līdzekļus, t.i., laika posmā no 25.05.2017. līdz 13.02.2018. kontā tika saņemti maksājumi kopsummā [REDACTED] euro apmērā no uzņēmuma [REDACTED] (reģistrācijas Nr. [REDACTED],

Apvienotā Karaliste) konta Nr. [REDACTED] AS. [REDACTED] bija lielā apmērā darījumi ar Azerbaidžānas Republikas valsts naftas uzņēmuma ([REDACTED]) grupas uzņēmumiem. Maltā 2015.gadā ar [REDACTED] tika noslēgti darījumi sašķidrinātas gāzes ražošanā vai tirdzniecībā, kas nebija izdevīgi Maltai, par ko Maltā notiek izmeklēšana. Ir pamats uzskatīt, ka [REDACTED] kontā saņemtie līdzekļi ir saistīti ar noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

[2] Ar procesa virzītājas 2022.gada 10.marta lēmumu (turpmāk tekstā – procesa virzītājas Lēmums) nolemts izdalīt no kriminālprocesa materiālus, kā arī uzsākt un nodot tiesai procesu par noziedzīgi iegūtu mantu. Lēmumā ierosināts atzīt par noziedzīgi iegūtu un konfiscēt valsts labā arestēto mantu – Lielbritānijā reģistrētā uzņēmuma [REDACTED], reģistrācijas Nr. [REDACTED], likvidējamās akciju sabiedrības [REDACTED], kontā Nr. [REDACTED] esošos naudas līdzekļus [REDACTED] euro apmērā un garantēto atlīdzību 100 000 euro apmērā.

[3] Ar Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 4.jūlija lēmumu (turpmāk – tiesneses Lēmums) nolemts atzīt arestēto mantu – Apvienotajā Karalistē reģistrētas sabiedrības [REDACTED], reģistrācijas Nr. [REDACTED], naudas līdzekļus [REDACTED] euro apmērā, kas atrodas likvidējamās akciju sabiedrības [REDACTED] kontā Nr. [REDACTED], un garantēto atlīdzību 100 000 euro apmērā – par noziedzīgi iegūtu, konfiscēt to un ieskaitīt Latvijas Republikas valsts budžetā.

[4] Par Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 4.jūlija lēmumu [REDACTED] pārstāvis zvērinās advokāts [REDACTED] un [REDACTED] pilnvarotais pārstāvis [REDACTED] ([REDACTED]) iesnieguši sūdzības.

[4.1] [REDACTED] pārstāvis zvērināts advokāts [REDACTED] sūdzībā vērs uzmanību uz to, ka šā kriminālprocesa ietvaros process par noziedzīgi iegūto mantu pret [REDACTED] tika uzsākts divreiz. Turklāt attiecībā uz pirmo īpašas konfiskācijas procesu, kas tika uzsākts ar procesa virzītājas 2021.gada 30.aprīļa lēmumu, tiesa konstatēja, ka nepastāv pamats atzīt kompānijas [REDACTED] mantas izcelsmi par noziedzīgu.

Uzskata, ka ņemot vērā to, ka pirmajā procesā notika 9 tiesas sēdes un [REDACTED] atklāja visus argumentus, pierādījumus, līdz ar ko, arī Ekonomisko lietu tiesas lēmums pirmajā procesā 2021.gada 8.oktobra ir nozīmīgs sūdzības izskatīšanā.

2022.gada 10.marta lēmumu par kompānijas mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, procesa virzītāja laboja un no tā izņēma vai papildināja tieši tās ziņas, par kuru neatbilstību vai neattiecināmību bija skaidrojusi kompānija [REDACTED] pirmajā īpašas konfiskācijas procesā.

Pēc procesa nodošanas tiesā 18.05.2022. tapa Finanšu iztulkošanas dienesta ziņojums par [REDACTED] grupas uzņēmumu dalījumu cēloņsakarību, kuru 23.05.2023. procesa virzītāja iesniedza tiesai un izvirzīja pieņēmumu ka kompānija [REDACTED] ir Azerbaidžānas laundromāta jeb noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas shēmas Latvijas atzars. Ar šo atzinumu [REDACTED] pārstāvis nebija iepazīstināts. Pārstāvis norāda, ka tādējādi, procesa laika ir būtiski pārkāptas aizskartā mantas īpašnieka tiesības uz taisnīgu tiesu, jo lēmums balstīts uz pierādījumiem, ar kuriem kompānijai [REDACTED] nav dota iespēja iepazīties.

Pārsūdzētais lēmums balstīts pamatā uz tiesas secinājumu par to, ka kompānijas [REDACTED] arestētās mantas izcelsme visticamāk ir noziedzīga, jo atzinumā ir minēta saistība ar Azerbaidžānas noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas shēmu jeb laundromātu.

Tiesnese lemjot jautājumu par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, faktiski mainīja

predikatīvo noziedzīgo noziegumu, uz kuru procesa virzītāja nemaz nenorādīja un pret kuru aizskartajam mantas īpašniekam nebija dota iespēja pilnvērtīgi realizēt pierādīšanas pienākumu, tādejādi faktiski lēmusi par kompānijas [REDACTED] vainu, sniedzot objektīvo un subjektīvo pušu vērtējumu un dalības vērtējumu un lēmumu balstīja uz kļūdainiem apsvērumiem, uz arestēto mantu neattiecināmiem blakus faktiem, tos lēmumā norādot kā netiešus pierādījumus.

Pārstāvis uzskata, ka tiesai lēmumā norādot apstākļus, kas nav bijuši par pamatu procesa uzsākšanai par noziedzīgi iegūtu mantu un uz tā pamata nolemjot atzīt aizskartās mantas īpašnieka mantu par noziedzīgi iegūtu, tiek pārkāptas aizskartā mantas īpašnieka tiesības uz taisnīgu tiesu, jo aizskartās mantas īpašniekam faktiski tiek liegtas iespējas pierādīt mantas legālo izcelsmi.

Pārstāvis norāda, ka veiktās [REDACTED] naudas līdzekļu avota izsekošanas rezultāts kļuva pārstāvim pieejams pirmajā procesā ar 30.04.2021. lēmumu un šajā procesā ar 10.03.2022 lēmumu, kurā bija norādīts naudas līdzekļu kustības attēls, saskaņā ar kuru [REDACTED] ir trešais posms naudas līdzekļu pārskaitījumu ķēdē un naudas līdzekļi, ko [REDACTED] saņēma no darījumpartnera [REDACTED] konta Latvijā, it kā ir izgājuši cauri [REDACTED] grupas kompāniju Šveices un Nīderlandes kontiem un nāk no [REDACTED] un [REDACTED] darījumiem par sašķidrinātās dabas gāzes piegādēm.

Pārstāvis atzīmē, ka no procesa virzītājas puses notika pierādīšanas pienākuma pārņemšana uz [REDACTED]. Pārstāvis lūdz konkretizēt procesa virzītāja pieņemumus par [REDACTED] arestētas mantas izcelsmes apšaubīšanas robežām līdz kādām konkrētām darījumpartnerim vai datumam vai citam posmam naudas līdzekļu plūsmā, izskaidrot, vai uz kompāniju [REDACTED] gulstas kriminālprocesuālais pienākums izskaidrot arī darījuma attiecības starp [REDACTED] uzņēmumu grupu un šīs uzņēmumu grupas darījumpartneriem, taču procesa virzītāja un prokurore norādīja, ka lēmumos ir norādīta pietiekošā informācija, lai aizskartās mantas īpašniece varētu realizēt savas procesuālās tiesības un pienākumus. Līdz ar ko, [REDACTED], realizējot pierādīšanas pienākumu, bija vadījies no procesa virzītājas un prokurores izteiktajiem pieņemumiem par to, ka arestētās naudas izcelsme ir nelikumīga, jo pastarpināti caur [REDACTED] nāk no [REDACTED] un [REDACTED] darījumiem par sašķidrinātās dabas gāzes piegādēm Maltā.

Pārstāvis vērs uzmanību, ka tiesnese nav devusi vērtējumu tam vai un cik pamatoti būtu piemērot Kriminālprocesa likuma 125.panta trešajā daļā noteikto fakta legālo prezumpciju attiecībā uz naudas līdzekļu izcelsmi un notikumiem, kas ir ārpus kompānijas [REDACTED] darījumiem un kontroles, jo uz kompāniju [REDACTED] faktiski pārņemts pierādīšanas pienākums attiecībā uz trešo personu darījumiem un darbībām. Turklāt, pārstāvja lūgumi par kompāniju [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] un [REDACTED] pārstāvju izsaukšanu uz tiesas sēdi tika noraidīti. Turklāt arī kriminālprocesā procesa virzītāja un prokurore liedz [REDACTED] pilnvērtīgi realizēt pierādīšanas pienākumu, jo atsaka iegūt un procesuāli nostiprināt ziņas no kompānijām [REDACTED], [REDACTED] un [REDACTED], kuru iegūšana ir ārpus [REDACTED] tiesiskām iespējām un pierādīšanas pienākuma robežām. Šo aizskartā mantas īpašnieka [REDACTED] tiesību uz aizstāvību pārkāpumu tiesnese neizvērtēja. Šajā sakarā pārstāvis lūdz arī apelācijas instances tiesā nopratināt lieciniekus kompānijas [REDACTED] Šveices pārstāvniecības pārstāvjus [REDACTED] un [REDACTED], kā arī kompāniju [REDACTED] un [REDACTED] direktoru [REDACTED].

Pārstāvis norāda, ka procesa virzītājas veiktā naudas līdzekļu izsekošana ir veikta nekorekti gan [REDACTED] konta ietvaros, gan citu kompāniju kontu ietvaros, savukārt, naudas līdzekļu kustības attēlā norādītās summas nesasaucās ne ar vienu procesa virzītājas iegūto pierādījumu par

predikatīvu noziegumu Maltā. Taču neskatoties uz to, sākotnēji nevērtējot procesa virzītājas 10.03.2022. lēmumā minētos pierādījumus, tiesnese primāri vērtējusi aizskartās mantas īpašnieka pierādījumus, kas liecina par to, ka pierādīšanas pienākumu nastas pārvešanu tiesnese tulkojusi pārāk burtiski. Tādā veidā procesa gaitā ir mainīta Kriminālprocesa likuma 59.nodaļas būtība, jo netika ievērota pierādīšanas pienākuma funkcija, kas šajos īpašās konfiskācijas procesos sākotnēji ir procesa virzītājam.

Tāpat pārstāvis uzsver, ka šajā procesā noziedzīgi iegūtas mantas vērtība nav noteikta, kā to prasa Palermo konvencijas 6.pants, Varšavas konvencijas 3.panta 1.punkts, Vīnes konvencijas 5.pants, kā arī Konfiskācijas direktīvas 4.panta pirmā daļa un Krimināllikuma 70.¹¹ panta būtības. Lietā nav pamata un pierādījumu tam, ka visa nauda, kas [redacted] kontā saņemta no darījumiem ar [redacted], ir noziedzīgi iegūta. Tāpēc tiesnesei nebija pamata salīdzināt arestēto mantas apjomu pret darījumiem ar [redacted] un citiem darījumpartneriem ([redacted], [redacted], [redacted], [redacted]), bet bija jānosaka no lietā esošajiem pierādījumiem līdz kādai noziedzīgi iegūtas mantas vērtībai būtu piemērojama konfiskācija. Uzskata, ka nebija pamata neņemt vērā [redacted] kontā saņemtos maksājumus no citiem darījumpartneriem, kuru tiesiskumu un izcelsmi procesa virzītāja neapšaubā. Turklāt, nav pieļaujams vērsties ar konfiskāciju pret labticīgu naudas saņēmēju — kompāniju [redacted], ja procesa virzītāja izmeklēšanas laikā it kā noskaidroja, ka noziedzīgus līdzekļus sākotnēji ir ieguvusi līdz pat šim brīdim aktīvā un maksāspējīga kompānija [redacted], kurai ir manta, uz kuru vērst piedziņu noziedzīgi iegūtu līdzekļu apmērā. Lēmums konfiscēt kompānijas [redacted] likumīgi iegūtu mantu nav saderīgs nedz ar Eiropas Savienības Direktīvas 2014/42/ES 6.panta otro daļu, nedz ar EP Pamatlēmuma 2005/212 2. panta 1. punktu, nedz ar Krimināllikuma KL 70.¹⁴ panta otro daļu, nedz ar Tieslietu ministrijas viedokli par trešo labticīgo personu tiesību aizsardzību, nedz ar Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām.

Pārstāvis uzsver, ka tiesa atzīstot, ka darījumi atbilst [redacted] kontā saņemtajiem maksājumiem un apstiprina darījumu izpildi (degvielas piejaukumu piegādi), vienlaikus atzīst, ka [redacted] ir ticami izskaidrojis arestētās mantas likumīgu izcelsmi. Līdz ar ko, šajā procesā iztrūkst viens no Kriminālprocesa likuma 125.panta trešās daļas obligātajiem elementiem, kas faktiski liedz šo prezumpciju piemērot [redacted] arestētās mantas izcelsmes pierādīšanā. Pārsūdzētajā lēmumā minētais būtiskais apstāklis nav vērtēts.

Pārstāvis norāda uz faktu par pierādījumu neesamību, ka Maltā līdztekus predikatīvajām noziegumam izmeklē [redacted] darījumus ar [redacted], nav ticamu pierādījumu tam, ka starp notikumiem Maltā un [redacted] mantu ir cēloņsakarība un nav pierādījumu tam, ka procesa virzītājas 2022.gada 10.marta lēmumā norādītā summa [redacted] euro ir noziedzīgi iegūta. Tiesnese, motivējot secinājumu par Maltas izmeklēšanām, nav minējusi [redacted] iesniegtos pierādījumus: [redacted] 17.06.2021 atbildi uz pieprasījumu, [redacted] 18.06.2021 atbildi uz pieprasījumu, [redacted] 11.08.2020 publisku paziņojumu, no kuriem izriet, ka šīs kompānijas nav iesaistītas kaut kādā krimināllietā Maltā, to mantai nav uzlikti aresti un nav izteiktas pretenzijas krimināllietā Maltā saistībā ar procesa virzītājas pieņēmumiem.

Tāpat pārstāvis norāda, ka tiesa nepamatoti atsaukusies uz Eiropas Parlamenta rezolūcijām, kurā būtībā tiek izteikts politiskais viedoklis. Uzskata, ka politiskā dokumenta esamība lietas materiālos būtu vērtējama kā tiesas neatkarības un objektivitātes apdraudējums.

Pārstāvis uzsver, ka tiesa nav vērtējusi vai Finanšu izlūkošanas dienesta izmantotie materiāli

ir izmantojami pierādīšanā. Saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 62.panta otro daļu, 56.panta pirmo daļu, starptautiskās sadarbības ietvaros Finanšu izlūkošanas dienesta saņemtie un izsniegtie dati izpaužami tikai analizēšanai un to tālākai nodošanai ir nepieciešama speciālā piekrišana. Arī 2020.gada Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbības vadlīnijās ar operatīvās darbības subjektiem, izmeklēšanas iestādēm un prokuratūru ir norādīts, ka “informācijai, kuru Finanšu izlūkošanas dienests iegūst no ārvalstīm, nav pierādījuma nozīmēs, kriminālprocesā, ja ārvalsts pilnvarota iestāde ir informējusi Finanšu izlūkošanas dienestu par iegūto ziņu izmantošanas ierobežojumu kriminālprocesā. Ir vērtējams, vai Finanšu izlūkošanas dienesta dokumenti un sniegtās ziņas ir pieļaujams izmantot pierādīšanā, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 130.panta pirmajai daļai.

Pārstāvis norāda, ka tiesnese, atzīstot, ka naudas izcelsme saistīta ar Azerbaidžānā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, pārsniegusi lietas izskatīšanas robežas un kriminālprocesa pamatprincipus par procesuālo funkciju nodalīšanu, jo procesa virzītājas lēmumos norādīti citi mantas noziedzīgās izcelsmes apstākļi. Arī no procesa virzītājas paskaidrojumiem neizriet, ka [redacted] naudas izcelsme saistīta ar Azerbaidžānā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem. Tādā veidā tiesnese faktiski, uzņemoties procesa virzītājas funkcijas, mainīja pierādīšanas priekšmetu — gan predikatīvo noziegumu, gan izcelsmes avotu (no Maltas uz Azerbaidžānu), bet aizskartajam mantas īpašniekam [redacted] nebija nodrošināta procesuālā iespēja aizstāvēties jeb atspēkot šādu pieņēmumu, kā arī kriminālprocesā pirmstiesas izmeklēšana ieguva pierādījumus par to, ka [redacted] naudas avots ir Maltā, nevis Azerbaidžānā notikušais predikatīvais noziegums. Pārstāvis uzskata, ka secinājums par to, ka kompānija [redacted] ir Azerbaidžānas laundromāta atzars nav pamatots, jo kompānija [redacted] veica reālu komercdarbību, izpildīja ar līgumiem uzņemtās saistības, ko apliecina procesā iesniegtā dalījumu dokumentācija un ko neapstrīd procesa virzītāja.

Tāpat pārstāvis norāda, ka pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti lemts par kompānijas [redacted] vainu (vērtēja subjektīvo pusi un daļību). Tiesnese nepamatoti, piemērojot pazeminātu pierādīšanas standartu, izdarīja secinājumu par kompānijas [redacted] daļību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas grupā un noziedzīgu nolūku (mērķi) izdarīt noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

Pārstāvis uzsver, ka pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts un procesā materiālos nav pierādījumu, ka kompānijas [redacted] patiesā labuma guvējam [redacted] būtu bijis kāds negodprātīgs vai prettiesisks mērķis, iestājoties darījumā ar darījumpartneri [redacted], izpildot šo darījumu (ķīmiskās piedevas ??? piegādes) un saņemot par to apmaksu. [redacted] ir liecinieka statuss un visā šajā pirmstiesas izmeklēšanas laikā viņam nebija piešķirts personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību statuss.

Pārstāvis norāda, ka aizskartā mantas īpašnieka [redacted] komercdarbībai un darījumiem ar darījumpartneri [redacted] nebija cits mērķis kā iestāties darījumā, godprātīgi izpildīt uzņemtās saistības un gūt no tā ekonomisko labumu. [redacted] nav čaulas veidojums, tas nav nekāds aizsegs nelikumīgām darbībām. Tieši pretēji [redacted] veica aktīvu komercdarbību naftas produkcijas un saistīto iekārtu tirdzniecības starpniecībā, ko pierāda produkcijas iegādi un piegādi apliecinošie dokumenti, pasūtītāju speciāli saņemtie rakstiskie apliecinājumi par līgumu izpildi, daļība publiskajos iepirkumos, veiksmīgi pabeigts neatkarīgo revidentu audits, jebkādu problēmu neesamība darījumu attiecībās ar kredītiestādēm u.c. Norēķinu konta pārskatā atspoguļotie darījumi demonstrē, ka kompānijas [redacted] komercdarbība bija vienvēidīga un atbilstoša deklarētajai darbībai — naftas produktu un iekārtu nozarē.

Tāpat pārstāvis norāda, ka pārsūdzētajā lēmumā secinājumi par mantas izcelsmes

noziedzīgumu balstīti uz Krimināllikuma 195.panta objektīvās puses vērtējumu, kā arī kļūdaini interpretētajiem faktiem, kam nav nekāda juridiskā un faktiskā sakara ar [REDACTED], taču šādi secinājumi pārstāvja ieskatā nemaina arestēto naudas līdzekļu sākotnējās izcelsmes likumību, bet gan faktiski atbilst Krimināllikuma 195.pantā paredzētā noziedzīgā nodalījuma sastāva objektīvās puses raksturojumam. Šo izcelsmi nevar ietekmēt kādas atsevišķās personas reputācija vai darbības ārpus naudas izcelsmi veidojošiem darījumiem.

Pārstāvis norāda, ka vairāki fakti, uz kuriem kā uz pierādījumiem atsaucās tiesnese, ir kļūdaini interpretēti vai vispār neatbilst lietas materiālos nostiprinātajiem vai procesa virzītājas secinājumiem. Tiesnese kļūdaini interpretēja optimizācijas pakalpojumu saturu un būtību pamatojoties uz šo lietu neattiecināmo pierādījumu, jo faktiski kompānijai nav nekāda sakara ar Vācijas bankas kontu, nebija izveidojusies tīra peļņa u.c. Tiesnese kļūdaini un nepamatoti piešķīra [REDACTED] darījumiem ar [REDACTED] nozīmi [REDACTED] arestēto naudas līdzekļu izcelsmes noteikšanai. Fakti par pilnvarnieka vai finanšu konsultanta vai sadarbības partnera it ka negatīvu reputāciju vai figurēšanu kriminālprocesos Latvijā citu šo personu darījumu nevar ietekmēt līdzekļu likumību, kā arī pierādīt predikatīvu noziegumu (Azerbaidžānā izdarīto noziegumu). Neviena no tiesas lēmuma minētajām personām nav atzīta par vainīgu. Tāpat tiesnese neņēma vērā lietā esošās izziņas par [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] un [REDACTED] nesodāmībām un nodokļu parādu neesamībām Azerbaidžānā.

[4.2] [REDACTED] pilnvarotais pārstāvis [REDACTED] ([REDACTED]) sūdzībā norāda, ka pārsūdzētais lēmums ir nepamatots un prettiesisks, līdz ar ko ir atceļams.

Pārstāvis norāda, ka kriminālprocesa ietvaros procesu par noziedzīgi iegūto mantu pret [REDACTED] uzsākts otro reizi. Skatot šo jautājumu pirmo reizi tiesa ir izbeigusi lietu, jo atzinusi, ka lietā nav pierādījumi, kas apstiprinātu, ka manta ir noziedzīgi iegūta, turklāt, tiesa konstatēja, ka prokurors nebija informējis [REDACTED] par tā pienākumu sniegt ticamu paskaidrojumu par tam izvirzītajiem apsūdzības apgalvojumiem.

Pārstāvis norāda, ka procesa uzsākšana otro reizi ir pretrunā vispārpieņemtajiem taisnīguma un sakārtotas tiesību sistēmas standartiem, vispāratzītiem principiem par dubultās apsūdzības aizliegumiem. Atsaucās uz starptautiskajām tiesību normām, norādot, ka jautājumu, par kuru kompetentā tiesa jau ir pieņēmusi nolēmumu, nevar izskatīt atkārtoti un atkārtoti tiesāt vai sodīt personu par vienu un to pašu nodarījumu.

Pārstāvis norāda, ka pretēji tiesas atzinumam, sašķidrinātās dabasgāzes pārdošana no [REDACTED] uzņēmumam [REDACTED] bija un ir saskaņā ar nozares standartiem. Tiesa nav ņēmusi vērā enerģētikas nozares eksperta [REDACTED] sniegtās ziņas, bet balstījusies uz rakstu no ziņu vietnes "The Guardian", kurā nav pamatojuma apgalvojumam, ka Malta pārmaksāja par sašķidrināto dabasgāzi. Pamatojoties uz rakstu, tiesa nav ņēmusi vērā cik sarežģīti ir LNG darījumi. Eksperta ziņojumā ir sniegti pierādījumi, kas ir ļoti svarīgi, lai saprastu, vai [REDACTED] arestētie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti. Tie nav. Kā aprakstīts tālāk, ne [REDACTED] iesaiste LNG darījumā, ne fiksētā cena, ko [REDACTED] samaksāja par LNG, nav pierādījums tam, ka ir noticis noziegums. Ekspertu ziņojumā ir norādīts, ka "enerģijas preču tirgus cena ir fundamentāli nenoteikta". LNG tirgus neprognozējamību nosaka vairāki faktori, tostarp tas, ka LNG tiek transportēta ar kuģiem un cenas svārstās katru dienu. Tāpēc sašķidrinātās dabasgāzes piegādātāji un galapatērētāji vēl vairāk mazina risku, iesaistot preču tirgotājus, piemēram, [REDACTED], fiksētas cenas riska ierobežošanas darījumos. Šie preču tirgotāji darbojas kā starpnieki starp pircēju un pārdevēju, iepērkot LNG no piegādātāja un pēc tam pārdodot to tālāk pircējam par fiksētu cenu. Novietojot sevi pa vidu, tirgotājs parasti uzņemas lielāko risku, ko rada LNG cenu

svārstības, vienlaikus gūstot peļņu no uzcenojuma un citiem sarežģītiem finanšu produktiem, ko pārdod saistībā ar pamatā esošo LNG darījumu. [REDACTED] / [REDACTED] darījuma struktūra pilnībā atbilst nozares standartiem, savukārt, cena, ko [REDACTED] maksā [REDACTED] par LNG, bija konkurētspējīga. Arī fiksētās cenas periodā cena bija konkurētspējīga un LNG darījuma Fiksētās cenas periodā noteiktā cena bija cieši saistīta ar dominējošajiem konkurences tirgus apstākļiem.

Tādējādi, tiesas secinājums, ka [REDACTED] maksāj? gandrīz divreiz augstāku likmi nekā vidējā LNG vairumtirdzniecības cena Eiropā, liecina par būtisku neizpratni par LNG darījumu sarežģītību, apzinātu nepieciešamā konteksta noklusēšanu vai abiem šiem faktoriem.

Tāpat pārstāvis norāda, ka jurisdikcijas, kurās [REDACTED] ir reģistrēts un sadarbojas ar finanšu iestādēm, atbilst vispārpieņemtajai starptautiskajai uzņēmējdarbības praksei. Sūdzībā pārstāvis norāda uz iemesliem, kādēļ uzņēmums, kas piedalās sarežģītajā starptautiskajā enerģijas tirdzniecības nozarē, izvēlas reģistrēties ārvalstīs.

Norāda, ka tiesas nepamatota paļaušanās uz noteiktu publiski pieejamu informāciju ir pretrunā Eiropas Savienības tiesībām un nevar pamatot konstatējumu, ka arestēto līdzekļu izcelsme ir noziedzīga. Savukārt, pierādīšanas pienākuma pārvešana uz [REDACTED] ir pretrunā ar vispāratzītiem Eiropas tiesību principiem.

Pārstāvis atsaucās uz Dr.Šteinere memorandu (the Steiner Memorandum), ES Pamattiesību hartas 17. pantu, Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1. protokola 1.pantu, norādot, ka īpašumtiesību atņemšana var notikt tikai saskaņā ar starptautiski pieņemtajiem īpašumtiesību principiem, kas nosaka, ka nepieciešams konkrēti pierādīt, izmantojot ticamus, apstiprinātus pierādījumus, kas iegūti ar likumīgiem līdzekļiem, ka konfiscējamais īpašums ir saistīts ar noziedzumu. Norāda, ka Dr.Šteinere ir atzinusi, ka bez informācijas pilnas pārbaudes apsūdzība nevar balstīties uz masu medijos publicēto informāciju, tā kā tā ir nepārbaudīta, tā var būt kļūdaina vai saturēt "viltus ziņas vai vērtību spriedumus."

Norāda, ka pirmās instances tiesa nepamatoti pārlikusi pierādīšanas pienākumu uz [REDACTED], lai pierādītu arestēto līdzekļu likumīgo izcelsmi, un savu lēmumu nepamatoti ir balstījusi uz plašsaziņas līdzekļu avotiem.

Atsaucās uz tiesībaizsardzības iestāžu eksperta Kloda Arnolda (Claude Arnold) atzinumu, no kura izriet, ka prokurora veikta izmeklēšana bija neatbilstoša, nepilnīga un neuzticama, jo lieta ir balstīta uz spekulatīvajiem mediju materiāliem. Pierādījumi, kas sniegti, lai pamatotu arestēto līdzekļu konfiskāciju ir neuzticami, neapstiprināti, līdz ar ko ar tiem nevar pamatot tiesas secinājumus.

[5] Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesneses 2022.gada 11.augusta lēmumu sūdzības saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu nolemts izskatīt rakstveida procesā, par ko paziņots procesa dalībniekiem.

[6] Kriminālprocesa likuma 631.panta otrās daļas kārtībā procesa virzītāja Olga Kļimova iesniedza viedokli par iesniegtajām sūdzībām, kurā norāda, ka iesniegtās sūdzības ir nepamatotas un noraidāmas pilnā apmērā, bet pārsūdzētais lēmums ir objektīvs, pamatots un pieņemts atbilstoši nacionālajam un starptautiskajam regulējumam un standartam par noziedzīgi iegūti līdzekļu atsavināšanu un konfiskāciju, līdz ar to nav grozāms un atstājams spēkā pilnā apmērā.

Procesa virzītāja attiecībā uz sūdzībās norādīto par procesa izskatīšanu otro reizi, atsaucās uz Kriminālprocesa likuma 626.panta pirmās daļas nosacījumiem. Norāda, ka uzsākot otro procesu par noziedzīgi iegūto mantu ar 2022.gada 10.marta lēmumu, tika izskatīti jau pirmajā procesā iegūtie

pierādījumu un jaunie izmeklēšanas laikā iegūtie pierādījumi.

2022.gada 10.marta lēmums par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūto mantu bija nosūtīts [redacted], procesa gaitā pārstāvim bija dota iespēja iepazīties ar virkni izdalītajā procesā esošajiem dokumentiem, bija iespēja iesniegt paskaidrojumus, pierādījumus un izteikt iebildumus. [redacted] pilnā apjomā realizēja savas tiesības un pienākumus, tādēļ procesa virzītājas ieskatā procesa laikā nav būtiski pārkāptas aizskartā mantas īpašnieka tiesības uz taisnīgu tiesu un Procesā virzītājai un Prokurorei nebija būtiska priekšrocība.

Procesa virzītāja uzskata, ka process par noziedzīgi iegūtu mantu, kas uzsākts pamatojoties uz procesa virzītājas 2022.gada 10.marta lēmumu un visus ar šo procesu saistītos jautājumus ir jānodala un jāvērtē atsevišķi no pirmā procesa.

Norāda, ka procesa virzītājas lēmums atbilst Kriminālprocesa likuma 627.panta nosacījumiem, jo tajā, kā to noteicis likumdevējs, ir ietverta norādītā informācija un ir izklāstītas ziņas par faktiem, pierādījumi, kas pamato mantas noziedzīgo izcelsmi, procesa virzītāja ir norādījusi un atsaukusies uz nacionālo un starptautisko normatīvo regulējumu, lēmumā norādīts, kuras personas ir saistītas ar konkrēto mantu, un Procesā virzītāja ierosinājusi rīcību ar noziedzīgi iegūtu mantu.

Norāda, ka gan pirmstiesas izmeklēšanas laikā, gan tiesas procesa laikā notika aktīva sadarbība, skaidrojot mantas izcelsmi. Pārstāvji, izmantojot savas tiesības, izmeklēšanas laikā sniedza liecības, iesniedza pierādījumus, tādā veidā, skaidrojot mantas likumīgo izcelsmi. Tādējādi nevar uzskatīt, ka tika pārkāptas [redacted] tiesības uz taisnīgu tiesu.

Izmeklēšanas laikā procesa virzītājas uzdevumā sertificētais speciālists veica naudas izcelsmes finanšu analīzi un sagatavoja analītisko izziņu, kurā, tajā skaitā, shematiski tika attēlota arestēto naudas līdzekļu izcelsme. Papildus naudas plūsmas analīzei procesa virzītāja padziļināti pētīja ar [redacted] saistīto personu darbības, ar kompāniju saistītos dokumentus, veica iegūtās informācijas analīzi.

Neskatoties uz tiesas secinājumu par to, ka [redacted] un citu [redacted] grupas uzņēmumu bankas kontu analīze faktiski ļāva pamatot vairākas versijas par to naudas līdzekļu izcelsmi, kas novirzīti maksājumiem [redacted] un pēc tam [redacted], tiesa pārbaudīja procesa virzītājas apsvērumus par [redacted] un [redacted] kā profesionāla noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas pakalpojuma atzariem un atzinusi, ka procesa virzītāja ir ieguvusi virkni citu pierādījumu, kas liecina, ka arestētās mantas izcelsme, visticamāk, ir noziedzīga. Tostarp arestētās mantas iespējamā noziedzīgā izcelsme tiek saistīta arī ar Azerbaidžānā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem. Procesā virzītāja uzskata, ka tiesnese pareizi un objektīvi izvērtēja procesa virzītājas secinājumu par saistību ar Azerbaidžānā izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem. Norāda, ka kompānijai [redacted] likvidējamās akciju sabiedrības [redacted] dokumentos norādītā kontaktinformācija ir pilnīgi identiska [redacted] kontaktinformācijai. Konstatēts, ka ierīce pieslēgumiem pie [redacted] konta ir piesaistīta pieslēgumiem arī pie [redacted], no kā secināts, ka šo ierīci izmanto viena un tā pati persona. No likvidējamās akciju sabiedrības [redacted] un Finanšu izlūkošanas dienesta sniegtās informācijas konstatēts, ka [redacted] ir bijuši darījumi ar uzņēmumiem, kas iesaistīti Azerbaidžānas laundromātā. Caur šiem uzņēmumiem divu gadu laikā tika legalizēti vairāk nekā [redacted] euro. [redacted] darījumu partneri ir uzņēmumi, ko negodīgi aģenti izveidojuši, lai legalizētu lielas naudas summas. Informācija par [redacted] atrodama [redacted] pārstāvja [redacted] Sūdzībā minētajā OCCRP žurnālistu uzturētajos Azerbaidžānas laundromātu sarakstos, kas pieejami publiskajā datu bāzē <https://www.occrp.org/en/azerbaijanilaundromat/raw-data/>. Vispārzināms fakts ir tas, ka

Azerbaidžānas laundromāts ir sarežģīta naudas atmazgāšanas shēma, kura tika atklāta ar vairāku organizāciju iesaistīšanos aizdomīgu naudas transakciju no Azerbaidžānas. Apstākļi, ka [redacted] un [redacted] bankas kontus vadīja viena un tā pati persona (ir izmantots viens maksāšanas līdzeklis), abās kompānijās ir nozīmēta viena un tā pati nominālā persona, tieši norāda uz [redacted] saistību ar Azerbaidžānas laundromātu. Tiesnese ir pamatoti un objektīvi izvērtējusi šo kompāniju saistību.

Tāpat procesa virzītāja norāda, ka pretēji sūdzības iesniedzēja argumentiem, tiesa ievēroja Kriminālprocesa likuma 629.panta trešās daļas normu, [redacted] pārstāvjiem tika dota iespēja aizstāvēt savas intereses, pārstāvji izteicās un tika uzklausi. Tika pieņemts rakstveida skaidrojums ar pielikumiem.

Procesa virzītāja atsaucās uz Kriminālprocesa likuma 126.panta trešo prim daļu, norādot, ka aizskartajam mantas īpašniekam ir jāizvērtē dokumentu kopuma apjoms, kas, viņaprāt, ticami paskaidro arestētās mantas izcelsmes likumību un vienlaikus atspēko pieņēmumu, ka manta nebūtu uzskatāma par noziedzīgi iegūtu.

Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja lūgumu nopratināt kompānijas [redacted] Šveices pārstāvniecības pārstāvjus un kompānijas [redacted] un [redacted] direktoru, uzskata, ka tas būtu noraidāms, jo kriminālprocesā Nr. [redacted] tiek izmeklēta noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšana, kas tika veikta izmantojot [redacted] bankas kontu likvidējamās akciju sabiedrības [redacted]. [redacted] grupas uzņēmumu darbinieku darbības šajā kriminālprocesā netiek vērtētas, jo predikatīvais noziegums tiek izmeklēts atsevišķi Latvijas jurisdikcijai nepakļautajā teritorijā. Turklāt, amatā augstākā prokurore atzina, ka šāds lūgums pats par sevi ir vērsts uz to, lai kompāniju pārstāvji sniegtu skaidrojumu tieši par viņu sadarbību ar [redacted], kas tiešā veidā nav attiecināms uz šī kriminālprocesa pierādīšanas priekšmetu.

Procesa virzītāja norāda, ka apstākļi, ka [redacted] izmantoja nominālo personu pakalpojumus, ir viltoti šo personu paraksti saimnieciskās darbības dokumentos, kompānijā nav darbinieku, par darījumā iesaistīto personu [redacted] publiski pieejama negatīva rakstura informācija, darījumus veic čaulas veidojumi, kas reģistrēti jurisdikcijās ar vienkāršotu uzņēmumu reģistrēšanas kārtību, [redacted] juridiskā adrese sakrīt ar profesionālo pakalpojumu sniedzēja juridisko adresi, darījumi notiek starp uzņēmumiem, kuriem ir kāds vienojošs elements (piemēram, valdes loceklis, adrese, telefona numurs, IP adrese u.tml.), liecina par to, ka [redacted] bankas konts tika izmantots ar mērķi pēc iespējas attālināt līdzekļus no to sākotnēja izcelsmes avota. Norāda, ka lietā iegūtie pierādījumi ar iespējamības pārsvaru apstiprina to, ka [redacted] izveides mērķis varētu būt bijis saistīts ar noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas mērķiem.

Norāda, ka zvērināts advokāts [redacted] iesniedza paskaidrojumus tādā apjomā, kas neļauj izdarīt secinājumu, ka arestētie naudas līdzekļi nav noziedzīgi iegūti, savukārt, procesā esošo pierādījumu kopums, tas ir, Finanšu izlūkošanas dienesta ziņojumi, atzinums, kā kompetentas institūcijas atzinums Kriminālprocesa likuma 133.panta izpratnē, bankas ziņas un dokumenti par [redacted] un sadarbības partneriem, naudas plūsmā iesaistītām kompānijām, starpvalstu izmeklēšanas pierādījumi, personu liecības, dokumentu analīze, netiešie pierādījumi, tādi kā, publikācijas, analītiskie apkopojumi, konkrētas pēc lietas apstākļiem konstatētas noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas pazīmes, kopumā un savstarpējā sakarā pierāda mantas noziedzīgo izcelsmi. Savukārt, ar kompānijas [redacted] saistīto personu rīcība, veido noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas darbību kopumu. Kompānijas [redacted] bankas konts tika izmantots, pēc iespējas attālināt līdzekļus no to sākotnēja izcelsmes avota.

Procesa virzītāja norāda, ka [redacted] atsauc uz [redacted], [redacted] un [redacted] secinājumiem nav vērtējams pēc būtības, jo ir personu subjektīvi viedokļi, kas sagatavoti vadoties pēc ierobežota materiāla un ir sagatavotas "pēc pasūtījuma".

Norāda, ka [redacted] pārstāvja [redacted] sūdzībā norādītais [redacted] ziņojums nav atzīstams par pierādījumu kriminālprocesā un ir viņa personiskais viedoklis, šis dokuments neattiecas uz arestētajiem naudas līdzekļiem un neizskaidro to izcelsmi, līdz ar ko tas nav vērtējams kā pierādījums, kas izskaidro arestēto naudas līdzekļu izcelsmi.

Attiecībā uz [redacted] sūdzībā atsauci uz [redacted] skaidrojumu par izmeklēšanu, norāda, ka [redacted] identitāte nav pārbaudīta un viņš nav kriminālprocesā iesaistīta persona, skaidrojumā ir izklāstīts viņa subjektīvais viedoklis, kurš turklāt, visticamāk, ir sniegts par atbilstošu atlīdzību.

Attiecībā uz pārstāvja atsauci uz [redacted] memorandu, procesa virzītāja norāda, ka dokumentā tiek vērtēta iepriekšējā procesa par noziedzīgi iegūto mantu gaita un Ekonomisko lietu tiesas 08.10.2021.g. pieņemtais lēmums. Uzskata, ka šāds dokuments tiek iesniegts, lai ietekmētu tiesu, jo dokuments pēc būtības nesatur informāciju par arestētas naudas izcelsmi.

[7] [redacted] pārstāvis zvērināts advokāts [redacted] iesniedzis lūgumu izskatīt sūdzības mutvārdu procesā. Norāda, ka sūdzībā bija pieteikti lūgumi, tajā skaitā, iepazīties ar kriminālprocesa materiāliem un pieaicināt lieciniekus un lai pilnvērtīgi lemtu par attiecīgo lūgumu apmierināšanu un apmierināšanas gadījumā izpildītu tos, ir nepieciešams šo lietu skatīt mutvārdu procesā. Tāpat pārstāvis norāda, ka šajā lietā tiks skatīti jautājumi pēc būtības un ir nepieciešams pārbaudīt pierādījumus, kā arī izvērtēt faktus, kas attiecas uz [redacted] mantas izcelsmi.

[8] Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2022.gada 6.oktobra lēmumu iesniegtais lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā apmierināts un nolemts izskatīt iesniegtās sūdzības slēgtā tiesas sēdē mutvārdu procesā.

[8.1] Tiesas sēdē [redacted] pārstāvis zvērināts advokāts [redacted] iesniegtās sūdzības uzturēja uz tajā norādītajiem argumentiem, papildus norādīja, ka procesa virzītāja pārkāpjot tostarp procesuālo funkciju nodalīšanas principu, procesuālo pilnvaru līdzvērtības principu un nevainīguma prezumpcijas principu, kā arī neiegūstot atbilstošus pierādījumus, atkārtoti lūdz atzīt arestēto mantu par noziedzīgi iegūtu. Procesa virzītāja nav ieguvusi pierādījumus, kas pamato, ka arestētā manta [redacted] īpašumā tieši vai netieši nonāca noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā. Pārstāvis norādīja, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams, jo Ekonomisko lietu tiesa nav atsaukusies, līdz ar ko nav piemērojusi nevienu no materiāltiesiskām normām, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 320.panta nosacījumiem. Norādīja, ka kriminālprocesa materiālos nav pierādījumu, kas apstiprinātu, ka arestētā manta ir noziedzīgi iegūta. Norādīja, ka atsevišķs pamats lēmuma atcelšanai ir tas, ka procesa virzītāja [redacted] mantas izcelsmi ar Azerbaidžānā it kā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem ir saistījusi tikai 2022.gada 17.jūnija tiesas sēdē, taču no 2021.gada 10.martā lēmuma tas neizriet.

Norādīja, ka [redacted] adresēts paziņojums nebija atbilstoši noformēts, paziņojumā nebija ietverta norāde uz nodarījuma juridisko kvalifikāciju, ne pamatojums par to, kāpēc arestēta manta ir noziedzīgi iegūta, nav izteikts Kriminālprocesa likuma normām atbilstošs pieņēmums par šo faktu.

Norādīja, ka procesa virzītāja pēc būtības gan pirmajā procesā par noziedzīgi iegūtu mantu, gan arī šī procesa sākumā uzturēja pozīciju, ka arestētās mantas izcelsme ir saistīta ar Maltas sašķidrīnātās dabasgāzes iepirkumu, nevis it kā ar Azerbaidžānā izdarītiem noziedzīgiem

nodarījumiem. Tādēļ Ekonomisko lietu tiesa, pieņemot 4.jūlija lēmumu, ir būtiski pārkāpusi 2022.gada 10.marta lēmuma robežas, vienlaikus ignorējot [REDACTED] tiesības. Lēmumā uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu jābūt izsmeļoši norādītām ziņām par faktiem, kas pamato mantas saistību ar noziedzīgu nodarījumu vai mantas noziedzīgo izcelsmi, kā arī to, kādi materiāli no izmeklēšanā esošās krimināllietas par noziedzīgu nodarījumu tiek izdalīti lietā par noziedzīgi iegūtu mantu. Norādīja, ka situācijā, kad aizskartajam mantas īpašniekam ir liegts iepazīties ar procesa materiāliem, 2021.gada 10.marta lēmumā bija jābūt izsmeļoši norādītām ziņām par faktiem.

Pārstāvis norādīja, ka naudas līdzekļu turpmāka kustība bankas kontā nevar pamatot mantas noziedzīgo izcelsmi, kā arī naudas līdzekļu tālāka kustība nemaina arestētās mantas sākotnējās izcelsmes likumību, ko attiecīgi [REDACTED] ir pierādījusi. Savukārt, pierādījumi - analītiskās izziņas, ar kurām procesa virzītāja pamato savu lēmumu, ir neatbilstoši Kriminālprocesa likumam, jo lietā nav pierādījumu par izziņu sagatavotāju kompetenci.

Norādīja, ka pārsūdzētajā lēmumā iztrūkst jebkāds juridisks pamatojums arestētās mantas izcelsmes saistīšanai ar Azerbaidžānā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem un ka arestētā manta [REDACTED] īpašumā tieši vai netieši nonāca noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā. Procesā virzītāja nav ieguvusi pierādījumus šim apstāklim. Pamatojums par arestētās mantas izcelsmes saistību ar Azerbaidžānā vai Maltā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem ir savstarpēji izslēdzošs. Turklāt, norādīja, ka arī fakts, ka 2015.gadā Maltā noslēgtais līgums par sašķidrinātās dabas gāzes piegādēm būtu, būtu noslēgts neizdevīgi un saistīts ar ko noziedzīgu, nav pierādīts.

Vērsa uzmanību, ka [REDACTED] saimnieciskās darbības rezultātā ir saņēmusi maksājumus no darījumu partneriem, pamatojoties uz likumīgā kārtā noslēgtajiem un izpildītiem/izpildāmiem tiesiskiem darījumiem (naftas ķīmisko vielu tirdzniecības darījumiem, naftas nozares iekārtu piegādes darījumiem, naudas līdzekļu aizdevumu darījumiem). Ko turklāt neapstrīd arī pati procesa virzītāja, taču prezumē arestētās mantas noziedzīgo izcelsmi.

[8.2] Tiesas sēdē procesa virzītāja, inspektore Olga Kļimova iesniegtās sūdzības par pamatotām neatzina, lūdza atstāt spēkā pirmās instances tiesas spriedumu. Norādīja, ka Maltā notiek divas izmeklēšanas - viena par žurnālistes [REDACTED], kas izmeklēja korupciju Maltā, slepkavību, un otra - par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšanu. Maltas tiesību sargājošās iestādes norādīja, ka notiek visu no varasiestādēm saņemto bankas kontu pārskatu pārbaude, lai noskaidrotu vai [REDACTED], [REDACTED] veica kādus tiešus vai netiešus darījumus, kuru rezultātā labumu guvis [REDACTED], Maltas politiski nozīmīgas personas vai šo personu uzņēmumi. Tāpat Maltā tiek pārbaudīta saistība ar [REDACTED], [REDACTED]. Izmeklēšanā figurē arī "????? [REDACTED]" un [REDACTED] pārstāvis [REDACTED].

Lai pārbaudītu arestēto līdzekļu saistību ar predikatīvo noziedzīgu nodarījumu, tika veikta naudas plūsmu analīze, kuras rezultāts apkopots analītiskajā uzziņā, no kuras izriet, ka arestētie līdzekļi veidojās no naudas līdzekļu pārskaitījumiem starp [REDACTED], [REDACTED] grupas uzņēmumiem un [REDACTED]. Ņemot vērā, ka šo kompāniju darījumi tiek vērtēti izmeklēšanā Maltā, tika izdarīts secinājums, ka arestētajiem naudas līdzekļiem ir saistība ar predikatīvo noziedzīgu nodarījumu. Turklāt, tika konstatēta [REDACTED] saistība ar Azerbaidžānas laundromātu. Šis apstāklis pilnīgi izvērtēts pārsūdzētajā lēmumā.

Norādīja, ka [REDACTED] sniegtie paskaidrojumi nav ticami, jo dokumentu iesniegšanas fakts pats par sevi nepierāda arestētas naudas likumīgu izcelsmi. Iesniegtie paskaidrojumi ir pretrunīgi sava starpā, ir sagatavoti kompānijai labvēlīgi paskaidrojumi, ir organizēta trešo personu pratināšana ar mērķi atspēkot izmeklēšanas laikā savāktos pierādījumus. Tomēr izmeklēšanā iegūtie pierādījumi ar iespējamības pārsvaru apstiprina to, ka [REDACTED] izveides mērķis varētu būt

bijis saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas mērķiem. Uz to norāda vairāki apstākļi, kas katrs pats par sevi, nevarētu pamatot arestētās mantas noziedzīgu izcelsmi, bet, vērtēti kopsakarā, liecina par arestētās mantas, visticamāk, noziedzīgu izcelsmi.

[8.3] Prokurore Inga Savčenko iesniegtās sūdzības par pamatotām neatzina, lūdza tās noraidīt un atstāt spēkā pirmās instances tiesas lēmumu. Pievienojas procesa virzītājas viedoklim, pirmās instances tiesas lēmumā norādītajam un procesa virzītājas paskaidrojumos norādītajam. Atsaucās uz Kriminālprocesa likuma 626.panta pirmās daļas nosacījumiem, norādot, ka procesa virzītājs var pieņemt jaunu lēmumu par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un nodot materiālus atkārtoti izvērtēt tiesai, ja lietā ir iegūti papildus pierādījumi, kas procesa virzītāja rīcībā nebija pirms tam. Turklāt pirmajā procesā pierādījumi pēc būtības netika vērtēti. Vērsa uzmanību, ka tiesa vērtē vai manta ir noziedzīgi iegūta, vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu, nevis to, vai procesa virzītāja lēmums ir apstiprinājies tiesas procesa laikā. Abām pusēm ir iespēja iesniegt papildus pierādījumus, bet tiesa patstāvīgi izvērtē pierādījumus un pieņem lēmumu vai manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu. Norādīja, ka pierādījumu kopums ir atbilstošs un sasniegts likumā noteiktais pierādīšanas sliekšnis – ir pierādīts, ka manta, kurai ir uzlikts arests, visticamāk, ir noziedzīgi iegūta.

Motīvu daļa

[9] Izvērtējusi sūdzību motīvus, uzklusījusi procesā iesaistītās personas, kā arī iepazinusies ar materiāliem par noziedzīgi iegūtu mantu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija) atzīst, ka [redacted] pārstāvja zvērināta advokāta [redacted] un [redacted] pilnvarotā pārstāvja [redacted] ([redacted]) sūdzības ir noraidāmas, bet Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 4.jūlija lēmums ir atstājams negrozīts.

[10] Procesu par noziedzīgi iegūtu mantu var uzsākt tikai gadījumos, ja pastāv Kriminālprocesa likuma 626. panta pirmajā daļā paredzētie nosacījumi – pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu; objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā nav iespējama vai tas var radīt būtiskus neattaisnotus izdevumus.

Savukārt tiesai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 630. pantu, izskatot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu, ir jāizlemj: 1) vai manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu; 2) vai ir zināms mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs; 3) vai kādai personai ir likumīgas tiesības uz mantu; 4) rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu.

Satversmes tiesas 2017. gada 23. maija sprieduma lietā Nr. 2016-13-01 10. un 11. punktā atzīts, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas regulējumam šajā procesā netiek skatīta krimināllieta pēc būtības un vērtēti pierādījumi par personas vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, bet atbilstoši pierādījumiem tiek vērtēta tikai konkrēti norādītās mantas izcelsme un tiek izlemta rīcība ar mantu, ja tā tiek atzīta par noziedzīgu. Šāds process ir vērsts uz mantisko jautājumu kriminālprocesā savlaicīgu un efektīvu atrisināšanu.

[11] Procesu virzītāja lēmumu pamatojusi ar Krimināllikuma 70.¹¹ panta pirmo daļu (likuma redakcijā, kas stājās spēkā 2017.gada 1.augustā), kas noteic, ka noziedzīgi iegūta manta ir manta, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā.

[12] Lai Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā atzītu, ka manta ir noziedzīgi iegūta,

tiesai jāpārlicinās, vai procesa par noziedzīgi iegūtu mantu lietā izdalītie pierādījumi izslēdz saprātīgas šaubas, par to, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 124. panta sestajai daļai mantai, visticamāk, ir noziedzīga, nevis legāla izcelsme.

[13] Tiesas kolēģija atzīst, ka tiesneses Lēmumā pamatoti konstatēts, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 626. pantam pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka mantai, kurai uzlikts arests, ir noziedzīga izcelsme un objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama, jo noziedzīgā nodarījuma izmeklēšana ir saistīta ar valstu starptautisko sadarbību un šobrīd nav iegūta visa informācija no citām valstīm. Lēmumā norādīts, ka pirmstiesas kriminālprocesā radušos mantisko jautājumu savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēs atbilstoši Kriminālprocesa likuma 626.pantam ir pamats uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un nodot krimināllietu par noziedzīgi iegūtu mantu izlemšanai tiesai.

2022. gada 10. marta procesa virzītājas Lēmums par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu ir pieņemts ar Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurores Zinaīdas Pavlovas piekrišanu, kas sniegta rezolūcijas veidā.

Tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas secinātajam, ka process par noziedzīgi iegūtu mantu ir uzsākts pamatoti, ievērojot Kriminālprocesa likuma 626., 627. panta noteikumus. Tāpat tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ievērojusi Kriminālprocesa likuma prasības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu virzībā, iztiesājot šo procesu, kā arī sagatavojot Kriminālprocesa likuma normu prasībām atbilstošu lēmumu.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa ir objektīvi un pietiekoši analizējusi procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiālus, procesa virzītājas un pārstāvju paskaidrojumus.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa savus secinājumus balstījusi uz noskaidrotiem faktiem un apstākļiem, tiesneses Lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu un atstājams negrozīts.

[14] Ievērojot to, ka tiesneses Lēmums tiek atstāts negrozīts, tiesas kolēģija neatkārtoti visu pirmās instances tiesas sniegto faktu izklāstu un secinājumus, bet izvērtē sūdzībās norādītos būtiskos argumentus, kas ietekmē lietas pareizu izlemšanu.

[14.1] Attiecībā uz tiesas 2022. gada 4. jūlija Lēmumā izdarītajiem secinājumiem tiesas kolēģija norāda, ka tie ir objektīvi un pamatoti.

Tiesa savus secinājumus ir pamatojusi ar kriminālprocesā iegūtām ziņām par faktiem, vērtējot tās kopumā un savstarpējā sakarībā un atzīstot, ka pierādījumu kopums, kas norāda uz [redacted] arestēto naudas līdzekļu [redacted] euro apmērā noziedzīgo izcelsmi, ir pietiekams, lai atzītu, ka arestētie finanšu līdzekļi, visticamāk, ir noziedzīgi iegūti.

[14.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 70.¹¹ panta pirmās daļas nosacījumiem noziedzīgi iegūta manta ir jebkāds ekonomisks labums, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonācis noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā.

Pirmās instances tiesa ir vērtējusi kriminālprocesa materiālos esošos pierādījumus un pārbaudījusi procesa virzītājas apsvērumus par [redacted] kā profesionāla noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas pakalpojumu atzara un nonākusi pie secinājuma, ka visticamāk arestētās mantas izcelsme ir noziedzīga. Tiesnese ir secinājusi, ka [redacted] izveides mērķis varētu būt bijis saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas mērķiem, uz ko norāda vairāki apstākļi, kas katrs pats par sevi nevarētu pamatot arestētās mantas noziedzīgu izcelsmi, bet, vērtējot tos kopsakarā var secināt, ka arestētajai mantai, visticamāk, ir noziedzīga izcelsme.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese pamatoti secināja, ka procesa

virzītājas iegūtie netiešie pierādījumi par [REDACTED] un [REDACTED] darbību, iesaistītām personām un to saistību ar noziedzīgām darbībām un citi pierādījumi norāda uz to, ka uzņēmumu darījumi un uz to pamata veiktā naudas līdzekļu kustība starp šo uzņēmumu kontiem, visticamāk, notikusi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas mērķa vadīta.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.panta sesto daļu un 126.panta otro daļu procesa virzītājam ir sākotnējais pienākums pierādīt, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga nevis likumīga izcelsme,

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 126.panta 3.¹ daļas nosacījumiem, ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai.

Pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka ar mantu saistītā persona nav izskaidrojusi ekonomisko pamatojumu tās veiktajai saimnieciskajai darbībai, arī tiesas kolēģija secina, ka [REDACTED] pārstāvji lietā nav snieguši ticamu skaidrojumu vai iesnieguši pierādījumus par arestētās mantas likumīgo izcelsmi, lai gan jau no mantas aresta brīža aizskartās mantas īpašniekiem ir pienākums pierādīt mantas izcelsmes likumību.

Tiesas kolēģija secina, ka lietas materiālos esošo pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka ir sasniegts Kriminālprocesa likuma 124.panta sestajā daļā noteiktais pierādīšanas sliekšnis, proti, ka arestētajai mantai, visticamāk, ir noziedzīga, nevis likumīga izcelsme.

Pirmās instances tiesa pareizi atzinusi, ka uz iespējamu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju norāda tas, ka shēmā iesaistītās juridiskās personas ir reģistrētas valstīs, kur juridisko personu darbības uzraudzība un kontrole ir vāja, nosacījumi to reģistrēšanai zemi – [REDACTED] un [REDACTED] reģistrētas Apvienotajā Karalistē, izmantojot nomināldirektoru pakalpojumus. Turklāt Apvienotās Karalistes tiesiskais regulējums ļauj nesagatavot un nesniegt finanšu pārskatus un neveikt nodokļu maksājumus, kas no vienas puses atvieglo saimnieciskās darbības veikšanu, no otras puses tas ļauj slēpt informāciju par uzņēmuma saimniecisko darbību un izvairīties no nodokļu maksāšanas, kas būtu piemērojama valstī, kurā faktiski tiek veikti darījumi.

Bez tam, [REDACTED] un arī [REDACTED] bankas konti darījumos, kas saistīti ar arestētās mantas kustību, ir atvērti Latvijas kredītiestādē, kas nav saistīta ne ar šo uzņēmumu reģistrācijas, ne saimnieciskās darbības veikšanas valsti. Turklāt tiesnese pareizi konstatējusi, ka [REDACTED] kontā nav konstatējami saimnieciskai darbībai raksturīgi maksājumi – darba algas izmaksas darbiniekiem, maksājumi par telpu nomu un saimnieciskās darbības atbalsta pakalpojumiem. Šādiem tiesneses secinājumiem pievienojas arī tiesas kolēģija.

Tāpat tiesnese pamatoti secinājusi, ka uz arestētās mantas, visticamāk, noziedzīgu izcelsmi, norāda tas, ka [REDACTED] darījumu partneri, kā [REDACTED], gan [REDACTED] figurē saistībā ar iespējamām noziedzīgām darbībām, kas tiek izmeklētas citos kriminālprocesos.

Tāpat pirmās instances tiesas tiesnese vērtējot jautājumu par arestētās mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu pamatoti ir vērtējusi procesa virzītājas lēmumā norādītos un ar pierādījumiem apstiprinātos faktus par darījumiem ar [REDACTED] un šo uzņēmumu, proti, kā kontaktinformācijai norādītiem un izmantotiem nezināmu personu telefona numuriem un e-pasta adresēm (piemēram, [REDACTED]@gmail.com izmantošana informācijas sniegšanai par [REDACTED] darījumiem, veidlapās norādītiem kontaktiem, ko neviena ar [REDACTED] saistīta persona neatpazīst), vienu un to pašu IP adresi izmantošana, lai pieslēgtos dažādu uzņēmumu internetbankai un citiem Lēmumā norādītiem apstākļiem.

[14.3] Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu zvērināta advokāta [REDACTED] argumentu, ka tiesnese nepamatoti ir atsaukusies uz Analītiskajā izziņā konstatētajiem apstākļiem, jo veiktā naudas līdzekļu izsekošana ir veikta nekorekti, jo kā izriet no pārsūdzētā lēmuma tiesnese ir atzinusi, ka

skaidrojums, kas balstīts tikai bankas kontu izdruku analīzē, nav pietiekami ticams un tam nav izšķirošās nozīmes arestētās mantas izcelsmes vērtējumā, jo procesa virzītāja ieguvusi virkni citu pierādījumu, kas liecina, ka arestētās mantas izcelsme, visticamāk, ir noziedzīga.

[14.4] Tiesas kolēģija atzīst, ka tiesnese, pretēji zvērinātā advokāta [redacted] argumentiem, pamatoti vērtējusi procesa virzītājas iesniegtos pierādījumus un pareizi secinājusi, ka arestētās mantas iespējamā noziedzīgā izcelsme tiek saistīta arī ar Azerbaidžānā izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu pārstāvības argumentu, ka tiesnese ir pārsniegusi lietas izskatīšanas robežas un kriminālprocesa pamatprincipus par procesuālo funkciju nodalīšanu, norādīja savu motivāciju par mantas noziedzīgās izcelsmes apstākļiem.

Tiesas kolēģija konstatē, ka procesa virzītāja gan 2022.gada 10.marta lēmumā par procesa uzsākšanu, gan vairakkārt tiesas sēdēs minēja, ka kompānijai [redacted] likvidējamās akciju sabiedrības [redacted] dokumentos norādītā kontaktinformācija ir pilnīgi identiska [redacted] kontaktinformācijai. Ierīce pieslēgumiem pie [redacted] konta ir piesaistīta pieslēgumiem arī pie [redacted]. No likvidējamās akciju sabiedrības [redacted] un Finanšu izlūkošanas dienesta sniegtās informācijas konstatēts, ka [redacted] ir bijuši darījumi ar uzņēmumiem, kas iesaistīti Azerbaidžānas laundromātā. Turklāt, kā pamatoti secināja pirmās instances tiesa, atsaucoties uz ekonomisko lietu tiesas 2021.gada 28.oktobra lēmumu, saistību ar Azerbaidžānas laundromātu veido [redacted], kā arī [redacted], kuras direktors ir [redacted], savukārt, [redacted] pilnvarotais pārstāvis [redacted] ir sniedzis optimizācijas pakalpojumus citiem uzņēmumiem, kas dod pamatu domāt, ka šo mērķu sasniegšanai viņš ticis piesaistīts arī kā konsultants [redacted].

[14.5] Tiesas kolēģija atzīst, ka tiesnese pamatoti secinājusi, ka procesa virzītājas iegūtie pierādījumi, vērtējot tos kopsakarā, ar iespējamības pārsvaru apstiprina to, ka [redacted] izveides mērķis varētu būt bijis saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas mērķiem.

Arī tiesas kolēģija, vērtējot [redacted] pārstāvja zvērinātā advokāta [redacted] iesniegtos paskaidrojumus un pierādījumus, secina, ka tie nedod pamatu izdarīt secinājumu, ka arestētie naudas līdzekļi nav noziedzīgi iegūti. Tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas pierādījumu vērtējumam, kas viennozīmīgi liecina par iespējamu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un lēmumā norādītās pazīmes neatkārto. Tiesas kolēģija atzīst tiesas lēmumā atreferētās pazīmes par pietiekošām, lai konstatētu, ka arestētie naudas līdzekļi ir noziedzīgi iegūti.

Tiesas kolēģija atzīst, ka procesā par noziedzīgi iegūtu mantu esošo pierādījumu kopums, tas ir, Finanšu izlūkošanas dienesta ziņojumi, atzinums, kā kompetentas institūcijas atzinums Kriminālprocesa likuma 133.panta izpratnē, bankas ziņas un dokumenti par [redacted] sadarbības partneriem, naudas plūsmā iesaistītām kompānijām, starpvalstu izmeklēšanas pierādījumi, personu liecības, dokumentu analīze, netiešie pierādījumi, tādi kā, publikācijas, analītiskie apkopojumi, konkrētas pēc lietas apstākļiem konstatētas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas pazīmes, kopumā un savstarpējā sakarā pierāda mantas noziedzīgo izcelsmi. Minētie pierādījumi, pretēji pārstāvja iebildumiem, atzīstami par ticamiem un attiecināmiem uz konkrētu kriminālprocesi.

[14.6] Tāpat pretēji pārstāvja norādītajam, tiesas kolēģija atzīst, ka arī procesa virzītājas 2022.gada 10.marta lēmums atbilst Kriminālprocesa likuma 627.panta nosacījumiem, tajā ir norādītā informācija un ziņas par faktiem, pierādījumi, kas pamato mantas noziedzīgo izcelsmi, atsaucies uz nacionālajām un starptautiskajām tiesību normām, norādīts, kuras personas ir saistītas ar konkrēto mantu, un procesa virzītāja ierosinājusi rīcību ar noziedzīgi iegūtu mantu.

[14.7] Tiesas kolēģija pretēji pārstāvja [redacted] norādītajam, atzīst, ka atbilstoši

Kriminālprocesa likuma 133. pantam Finanšu izlūkošanas dienesta ziņojums ir uzskatāms par pierādījumu – kompetentās institūcijas atzinums. Finanšu izlūkošanas dienestam vai jebkurai citai personai ir arī tiesības iesniegt procesa virzītājam dokumentus (informāciju), kas apstiprina noteikta veida faktus. Tāpēc nevar arī izslēgt iespēju, ka Finanšu izlūkošanas dienests jau ir savācis tādu pierādījumu (informācijas) apjomu, kas ļauj procesa virzītājam izdarīt secinājumu par mantas noziedzīgo izcelsmi, neveicot papildu apjomīgas izmeklēšanas darbības.

[14.8] Tiesas kolēģija pretēji [redacted] pārstāvja [redacted] ([redacted]) norādītajam, atzīst, ka [redacted], [redacted] un [redacted] secinājumi un atzinumi pēc būtības šajā kriminālprocesā nav ņemami vērā, jo minēto personu secinājumi un atzinumi ir viņu subjektīvie viedokļi, kas neattiecas uz konkrētā kriminālprocesa apstākļiem un nevar būt atzīti par pierādījumiem kriminālprocesā.

[14.9] Savās sūdzības gan [redacted] pārstāvis zvērinās advokāts [redacted], gan pārstāvis [redacted] ([redacted]) norādīja, ka kriminālprocesa ietvaros process par noziedzīgi iegūto mantu pret [redacted] tika uzsākts divreiz, kas pārstāvju ieskatā bija nepamatoti.

Tiesas kolēģija, iepazīstoties ar Ekonomisko lietu tiesas 2021.gada 8.oktobra lēmumu, uz kuru atsaucās sūdzības iesniedzēji, konstatē, ka process par noziedzīgi iegūto mantu tika izbeigts, jo procesa virzītāja nav skaidri informējusi [redacted] par to, ka tai ir pienākums ticami un pārbaudāmi izskaidrot arestētās mantas likumīgo izcelsmi un kādas ir šā pienākuma noteikšanas sekas. Attiecīgi tiesa atzinusi, ka Kriminālprocesa likuma 125. panta trešajā daļā paredzētā fakta legālā prezumpcija minētajā lietā nav piemērojama un arestēto mantu par noziedzīgi iegūto atzīt nevar, balstoties uz procesa virzītāja iegūto pierādījumu kopuma pamata, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga izcelsme. Tiesa ir secinājusi, ka procesa par noziedzīgi iegūto mantu lietas materiāli nesatur pietiekamus pierādījumus tam, lai atzītu, ka [redacted] arestētie naudas līdzekļi ir noziedzīgi iegūti, līdz ar ko, tiesa balstoties uz Kriminālprocesa likuma 630. panta otro daļu ir izbeigusi kriminālprocesu.

Tiesas kolēģija, pretēji pārstāvju norādītajam, konstatē, ka tiesa, pirmo reizi skatot jautājumu par arestētās mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, pierādījumus pēc būtības nav vērtējusi. Turklāt, arests [redacted] mantai – naudas līdzekļiem – pēc šī procesa izbeigšanas nebija atcelts. Savukārt, procesa virzītāja pirmstiesas kriminālprocesa izmeklēšanas laikā ir ieguvusi jaunus pierādījumus, līdz ar ko ir pieņēmusi jaunu lēmumu par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūto mantu un procesa par noziedzīgi iegūto mantu nodošanu izlemšanai tiesai.

Tiesas kolēģija pievienojas procesa virzītājas un prokurores viedoklim un norāda, ka Kriminālprocesa likuma 626.panta pirmajā daļā noteiktā procesuālā kārtība procesa virzītāju neierobežo pieņemt jaunu lēmumu par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūto mantu un nodot materiālus atkārtoti izvērtēt tiesai, ja lietā ir iegūti papildus pierādījumi, kas procesa virzītāja rīcībā nebija pirms tam. Turklāt, iepriekšējā procesa ietvaros lietā esošie pierādījumi pēc būtības netika izvērtēti, līdz ar ko, šajā kriminālprocesā procesa virzītājam ir tiesības uzsākt jaunu procesu par noziedzīgi iegūto mantu.

Vienlaikus tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu un noraidāmu pārstāvja [redacted] viedokli, ka izskatot jautājumu par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu un tās konfiskāciju, ir ņemams vērā iepriekšējais Ekonomisko lietu tiesas 2021.gada 8.oktobra lēmums, jo iepriekšējā lēmumā tika konstatēti pavisam citi apstākļi, uz kuru pamata kriminālprocess tika izbeigts.

[14.10] Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu pārstāvja argumentu, ka procesā par noziedzīgi iegūto mantu nav norādītas materiālās tiesību normas, uz ko pamatota arestēto līdzekļu konfiskācija.

Tiesas kolēģija konstatē, ka gan procesa virzītāja savā 2022.gada 10.marta lēmumā gan Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 4.jūlija lēmumā tiesnese atsaucas uz Krimināllikuma 70.¹¹ pantu, kas cita starpā paredz, ka noziedzīgi iegūta manta ir jebkāds ekonomisks labums, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonācis noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā un tā ir jākonfiscē, ja tā nav jāatdod īpašniekam vai likumīgam valdītājam.

[14.11] Tiesas kolēģija pretēji pārstāvju argumentiem nekonstatē, ka uz [REDACTED] būtu pārņemts pierādīšanas pienākums un atzīst, ka [REDACTED] tiesības uz taisnīgu tiesu netika pārkāptas.

Tiesas kolēģija iepazīstoties ar kriminālprocesa materiāliem konstatē, ka 2022.gada 10.marta lēmums par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu bija nosūtīts [REDACTED], pārstāvjiem tika dota iespēja aizstāvēt savas intereses, iepazīties ar izdalītajā procesā esošajiem dokumentiem, iesniegt paskaidrojumus, pierādījumus un izteikt iebildumus, pārstāvji tika uzklauti pirmās instances tiesā, pārstāvju paskaidrojumi tika ņemti vērā un vērtēti, tika analizēti iesniegtie dokumenti. [REDACTED] pilnā apjomā realizēja savas tiesības un pienākumus, tādēļ tiesas kolēģijas ieskatā procesa laikā nav pārkāptas aizskartās mantas īpašnieka tiesības uz taisnīgu tiesu. Turklāt, tiesas kolēģija norāda, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 126.panta trešajā prim daļā norādītajam, tad, ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pretēji pārstāvja argumentiem, apstākļi, ka pārsūdzētajā lēmumā tiesnese primāri vērtējusi aizskartās mantas īpašnieka pierādījumus, neliecina par to, ka tiesnese ir pārņēmusi pierādīšanas pienākumu nastu uz aizskartās mantas īpašnieku. Tieši pretēji, tiesas kolēģija konstatē, ka tiesnese lēmumā vienādi ir vērtējusi gan procesa virzītājas, gan aizskartās mantas īpašnieka iesniegtos pierādījumus.

Norādāms, ka Kriminālprocesa likuma 59.nodaļā iekļautās normas nenosaka secību kādā tiek vērtēti un lēmumā uzskaitīti pierādījumi lemjot jautājumu par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu.

[14.12] [REDACTED] pārstāvis norāda, ka tiesas lēmumā bija jānosaka no lietā esošajiem pierādījumiem līdz kādai noziedzīgi iegūtas mantas vērtībai būtu piemērojama konfiskācija.

Tiesas kolēģija konstatē, ka gan procesa virzītājas 2022.gada 10.marta lēmumā, gan pārsūdzētajā pirmās instances tiesas lēmumā ir norādīta konkrēta summa, kas ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, proti, arestētā manta - Apvienotajā Karalistē reģistrētas sabiedrības [REDACTED], reģistrācijas Nr. [REDACTED], naudas līdzekļi [REDACTED] *euro* apmērā, kas atrodas likvidējamās akciju sabiedrības [REDACTED] kontā Nr. [REDACTED], un garantētā atlīdzība 100 000 *euro* apmērā. Lietā nepastāv strīds līdz kādai noziedzīgi iegūtas mantas vērtībai piemērojama konfiskācija.

[14.13] Pretēji pārstāvja norādītajam, tiesas kolēģija nekonstatē, ka pieņemto lēmumu par arestētās mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu un tās konfiskāciju tiesa būtu atsaukusies uz Eiropas Parlamenta rezolūcijām, kurās būtībā tiek izteikts politiskais viedoklis, tādējādi apdraudot tiesas neatkarību un objektivitāti. No pārsūdzētā lēmuma izriet, ka tiesnese ir norādījusi, ka kriminālprocesā, kas ir ierosināts Maltā notiek aktīva izmeklēšana, kurai seko līdz Eiropas Parlaments, kurš izdevis vairākas rezolūcijas, mudinot Maltas izmeklēšanas iestādes veikt pasākumus ātrākas izmeklēšanas nodrošināšanai.

[14.14] Tiesas kolēģija norāda, ka pretēji pārstāvja zvērināta advokāta [REDACTED] norādītajam, tiesa nav vērtējusi pirmstiesas izmeklēšanā esošo noziedzīgo nodarījumu, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 195.panta, piemērojot pazeminātu pierādīšanas standartu, bet tikai

vērtējusi Kriminālprocesa likuma 125.panta trešajā norādītos nosacījumus saistībā ar arestētās mantas noziedzīgo izcelsmi, ko pirmās instances tiesa 2022.gada 7.jūlija lēmumā ir motivējusi.

Tiesas kolēģija norāda, ka apstākļi, ka sūdzības iesniedzēju viedoklis nesakrīt ar tiesas izdarītajiem secinājumiem, pats par sevi nav pamats atzinumam, ka pirmās instances tiesa lietu nav izskatījusi objektīvi un vispusīgi.

[15] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 630.panta pirmo daļu, tiesai, izskatot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu, ir jāizlemj, vai manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu.

No minētā secināms, ka tiesa vērtē iesniegto materiālu kopumu, lai izlemtu jautājumu par arestēto līdzekļu atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu.

Procesam par noziedzīgi iegūtu mantu raksturīgs tas, ka šajā procesā netiek noskaidrota personas vaina, bet gan tiek lemts par mantas noziedzīgo izcelsmi vai saistību ar noziedzīgu nodarījumu. Šāds process ir vērsts uz mantisko jautājumu kriminālprocesā savlaicīgu un efektīvu atrisināšanu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 630.pantu tiesa pieņem lēmumu par noziedzīgi iegūtu mantu. Savukārt viens no tiem rīcības ar noziedzīgi iegūtu mantu modeļiem, ko pieļauj Kriminālprocesa likums, ir mantas bezatlīdzības nodošana valstij – mantas konfiskācija (*Satversmes tiesas 2017.gada 23.maija spriedums lietā Nr.2016-13-01*).

No pirmās instances tiesas Lēmuma nepārprotami izriet, ka tiesa ir izvērtējusi iesniegto pierādījumu kopumu, secinot, ka tas ir pietiekams, lai atzītu, ka arestētie finanšu līdzekļi, visticamāk, ir noziedzīgi iegūti.

[16] Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, pieņemot 2022. gada 4. jūlija Lēmumu, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumus, kuri būtu par pamatu pieņemtā lēmuma atcelšanai, tāpat, izskatot aizstāvja sūdzību, nav konstatēti tādi apstākļi, kas varētu būt par pamatu tās apmierināšanai.

[17] Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata, ka Ekonomisko lietu tiesas 2022. gada 4. jūlija Lēmums ir tiesisks, pamatots un atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 630., 631. pantu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nolēma

atstāt negrozītu Ekonomisko lietu tiesas 2022. gada 4. jūlija lēmumu.
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

(personiskais paraksts)

Signe Grīnberga

Tiesnese

(personiskais paraksts)

Ligita Kuzmane

Tiesnesis
Dundurs

(personiskais paraksts)

Zigmunds